

1306.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

**U K A Z**  
**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI**  
**PRIRODE**

Proglašavam **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode**, koji je donijela Skupština Crne Gore 25. saziva, na šestoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2013. godini, dana 23. decembra 2013. godine.

Broj: 01-1961/2

Podgorica, 27. decembra 2013. godine

Predsjednik Crne Gore,  
**Filip Vujanović, s.r.**

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na šestoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2013. godini, dana 23. decembra 2013. godine, donijela je

**Z A K O N**  
**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE**

**Član 1**

U Zakonu o zaštiti prirode („Službeni list CG”, br. 51/08 i 21/09) član 6 mijenja se i glasi:

”Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **autohtona vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva koja je prirodno rasprostranjena u ekosistemima Crne Gore;

2) **alohtona vrsta** je strana vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva koja je u ekosistemima Crne Gore dospjela namjernim ili nenamjernim unošenjem;

3) **aktivnost u prirodi** je privremeno ili trajno djelovanje čovjeka na prirodu koje se ne vrši radi zaštite i očuvanja prirode, a može narušiti prirodnu ravnotežu;

4) **banka gena** je specijalizovana kolekcija živog biljnog i životinjskog materijala i gljiva, koja se sakuplja, skladišti i razmnožava po strogo kontrolisanim i specifičnim uslovima;

5) **biološka raznovrsnost (biodiverzitet)** je raznovrsnost živih organizama, uključujući i suvozemne, morske i druge vodene ekosisteme i ekološke komplekse, kao i raznovrsnost u okviru vrste, između vrsta i između ekosistema;

6) **crvena knjiga** je naučnostručna studija ugroženih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva raspoređenih po kategorijama ugroženosti i faktorima ugrožavanja;

7) **crvena lista** je spisak ugroženih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva raspoređenih po kategorijama ugroženosti i faktorima ugrožavanja;

8) **derivat** je organski ili neorganski produkt živih organizama (koža, krzno, rogovi jelena, kljove veptra, oklop kornjače i dr.);

9) **divlje vrste biljaka, životinja i gljiva** su vrste i podvrste koje nijesu nastale pod uticajem čovjeka kao posljedica vještačkog odabiranja (odabir i uzgoj u svrhu dobijanja pasmina pripitomljenih životinja i sorti kultivisanih biljaka) ili genetske modifikacije naslednog materijala tehnikama moderne biotehnologije;

10) **ekosistem (biogeocenoza)** je strukturno, funkcionalno i dinamički složen i jedinstven ekološki sistem u kome se međusobno prožimaju uticaji biotopa i biocenoze (abiogenih i biogenih faktora);

11) **ekološka mreža** je skup međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih lokaliteta, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno doprinosi očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznovrsnosti, uključujući i ekološki značajne lokalitete Evropske Unije NATURA 2000;

12) **ekološki značajni lokaliteti (područja)** su djelovi ekološke mreže značajni za očuvanje vrsta, određenih tipova staništa i staništa određenih vrsta od značaja za Crnu Goru, kao i tipovi staništa i staništa određenih vrsta određena u skladu sa međunarodnim pravom i potvrđenim međunarodnim ugovorima;

13) **ekološki značajni lokaliteti Evropske Unije NATURA 2000** su posebni lokaliteti (područja) za očuvanje staništa i vrsta i lokaliteta posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta u skladu sa propisima Evropske Unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica;

14) **ekološki koridor** je ekološka veza ili više ekoloških veza koje omogućavaju kretanje populacijama živih organizama sa jednog lokaliteta na drugi i čine dio ekološke mreže;

15) **endemična vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva koja je u svom prirodnom rasprostranjenju veoma ograničena i ne prelazi nacionalne granice;

16) **ex situ očuvanje** je očuvanje komponenata biološke raznovrsnosti van njihovih prirodnih nalazišta (staništa) u zoološkim vrtovima, akvarijumima, terarijumima, botaničkim baštama i geološke raznovrsnosti (stijena, ruda, minerala, kristala i fosila) u muzejima ili zbirkama pojedinaca;

17) **fosil** je sačuvana cjelina, djelovi ili tragovi izumrlih organizama i njihovih životnih aktivnosti;

18) **genetička raznovrsnost (diverzitet)** je ukupan broj i ukupna raznovrsnost gena, odnosno genetičkih informacija sadržanih u svim pojedinačnim vrstama divljih biljaka, životinja, gljiva i mikroorganizama;

19) **geonasljeđe** su sve geološke, geomorfološke, pedološke i posebne arheološke vrijednosti nastale tokom formiranja litosfere, njenog morfološkog uobličavanja i međuzavisnosti prirode i ljudskih kultura;

20) **geološka raznovrsnost (georaznovrsnost)** su sve vrste stijena, minerala, fosila i reljefni oblici koji su se stvarali kroz geološka razdoblja;

21) **holotip** je originalni primjerak divlje vrste biljaka, životinja i gljiva na osnovu koga je dat opis vrste i njeno ime;

22) **indikatorska vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva čiji ekološki status ukazuje na status drugih vrsta i opšte stanje u ekosistemu, a koje su osjetljive na promjene uslova u životnoj sredini i koriste se za procjenu opšteg stanja;

23) **invazivne vrste** su strane vrste divljih biljaka, životinja i gljiva čije uvođenje i širenje mijenja i može ugroziti ekosisteme, staništa i vrste u Crnoj Gori;

24) **in situ očuvanje** je očuvanje prirodnih ekosistema i staništa, održavanje i revitalizacija vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva sposobnih za opstanak u prirodnoj sredini, očuvanje kultivisanih biljaka i domaćih životinja u sredini u kojoj su razvili svoje specifičnosti i očuvanje pojava geodiverziteta na mjestu nastanka ili nalazišta stijena, ruda, minerala, kristala i fosila;

25) **introdukcija** je namjerno ili nenamjerno unošenje pojedinih vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva na teritoriju i u ekosisteme koje do tada nijesu prirodno nastanjivale;

26) **iščezla vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva za koju postoji osnovana sumnja da je i posljednja jedinka te vrste mrtva;

27) **kišobran vrsta** su vrste divljih biljaka, životinja i gljiva čijom se zaštitom ujedno štiti i veći broj drugih vrsta na istom staništu, a koje su manje poznate ili ih je teško štititi na drugi način;

28) **kompenzatorne mjere** su mjere koje se preduzimaju u cilju obezbjeđenja zaštite cjelokupne koherentnosti (povezanosti) ekološke mreže Natura 2000;

29) **korisnik zaštićenog prirodnog dobra** je pravno lice ili fizičko lice kome zaštićeno prirodno dobro nije dato na upravljanje, a koji u zaštićenom prirodnom dobru obavlja aktivnosti, odnosno koristi zaštićeno prirodno dobro ili njegove resurse;

30) **kristal** je mineral koji ima pravilnu unutrašnju građu i pravilan spoljašnji oblik i ogleda se u geometrijski pravilnim, glatkim i sjajnim površinama;

31) **krš** je oblik reljefa izgrađenog od krečnjaka i dolomita sa posebnim hidrogeološkim i geomorfološkim odlikama u kojem je podzemno oticanje voda znatno bogatije od nadzemnog, pa se kao posebni oblici javljaju pećine i jame za razliku od površinskih oblika (škrape, vrtache, uvale, polja u kršu);

32) **lokalitet (site)** je geografski određeno područje čija je površina jasno označena;

33) **mineral** je samorodni homogeni hemijski element ili jedinjenje u vidu kristalizovane ili amorfne materije, određene strukture, oblika i sastava, osim mineralnih sirovina;

34) **narušena prirodna ravnoteža** je stanje kada dođe do poremećaja kvantitativnih ili kvalitativnih struktura životnih zajednica, odnosno kada se ošteti ili uništi stanište, uništi ili promijeni sposobnost djelovanja ekološkog sastava, prekine međusobna povezanost pojedinih ekoloških sastava ili prouzrokuje značajnija izolovanost pojedinih populacija;

35) **oblikovana priroda** je dio prirode koju je čovjek oblikovao radi uzgoja, obrazovanja, uređenja predionih elemenata, a koji je značajan za očuvanje biološke i predione raznovrsnosti (npr. drvoredi, parkovi, botanički vrtovi, arboretumi i sl.);

36) **obnavljanje prirode** je skup stručnih mjera i radnji kojima se narušeno stanje biološke, geološke i geomorfološke i predione raznovrsnosti vraća u stanje blisko izvornom;

37) **ocjena prihvatljivosti** je postupak kojim se procjenjuje postoji li vjerovatnoća da sprovođenje plana, osnova, programa, projekata, radova i aktivnosti u području ekološke mreže može imati značajan uticaj na očuvanje i cjelovitost područja ekološke mreže;

38) **očuvanje prirode** je postupak koji se obavlja radi održavanja i poboljšanja stanja očuvanja biološke, geološke i predione raznovrsnosti;

39) **očuvanje** je niz mjera koje su neophodne za održavanje ili obnovu prirodnih staništa i populacija divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva u povoljnom statusu;

40) **održivo korišćenje prirodnih resursa** je korišćenje komponenti biodiverziteta ili geodiverziteta na način i u obimu koji ne vodi ka dugoročnom smanjenju biodiverziteta, odnosno geodiverziteta;

41) **odomaćena vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva koja je odvojena od procesa prirodne selekcije i podvrgnuta režimu vještačke selekcije;

42) **oštećenje prirode** je stanje prirode kada su, ljudskim djelovanjem, promijenjeni prirodni procesi u tolikoj mjeri da je narušena prirodna ravnoteža ili su uništene prirodne vrijednosti, a može biti uzrokovano i prirodnim pojavama i nepogodama (klizišta, odroni, zemljotresi, poplave, požari i sl.);

43) **pejzažna taksacija** je snimak (evidencija) postojećeg zelenila kvalifikovanog po kategorijama i kvalitetu;

44) **planovi i programi** su državni i lokalni razvojni planovi i drugi dokumenti;

45) **plan upravljanja zaštićenim prirodnim dobrom** je planski dokumenat kojim se planiraju mjere i aktivnosti zaštite i očuvanja zaštićenog prirodnog dobra koji predstavlja plansku osnovu za upravljanje i korišćenje prirodnog dobra za ekonomske, socijalne i ekološke namjene;

46) **podvrsta** je grupa jedinki ili populacija jedne vrste koja je morfološki i geografski jasno odvojena od druge grupe jedinki ili populacija iste vrste, a koje međusobno nijesu reproduktivno izolovane;

47) **pokretno zaštićeno prirodno dobro** je dio geološkog, paleontološkog i biološkog nasljeđa koji ima izuzetan naučni i obrazovni značaj;

48) **ponovno uvođenje u prirodu (reintrodukcija)** je naseljavanje neke organske vrste biljaka, životinja i gljiva na lokalitetu (ekosistem) gdje je nekada živjela, a čiji ekološki uslovi još uvijek omogućavaju opstanak populacija divlje vrste biljaka, životinja i gljiva;

49) **ponovno unošenje** je unošenje u Crnu Goru svake jedinke koja je prethodno bila predmet izvoza ili re-eksperta;

50) **populacija** je prostorno i vremenski integrisana grupa jedinki iste vrste biljaka, životinja i gljiva koja raspolaže zajedničkim skupom nasljednih faktora, naseljava određeni lokalitet, pripada određenom ekosistemu, a u okviru koje su jedinke međusobno povezane prvenstveno odnosima reprodukcije;

51) **prodaja** je prodaja uključujući i iznajmljivanje, tranpu ili razmjenu;

52) **povoljno stanje vrste** je stanje u kojem divlje vrste biljaka, životinja i gljiva imaju perspektivu dugoročnog opstanka kao životno sposobni dio prirodnog ekološkog sistema i kada se ekološko područje rasprostranjenosti vrste ne smanjuje niti postoji vjerovatnoća da će se u predvidljivoj budućnosti smanjiti;

53) **povoljno stanje tipa prirodnog staništa** je stanje tipa prirodnog staništa u kojem je njegovo područje rasprostranjenosti stabilno ili je u porastu, kada su specifična struktura i funkcije neophodne za dugoročno očuvanje prisutni ili će biti prisutni u bliskoj budućnosti i kada je status zaštite njihovih tipičnih vrsta povoljan;

54) **praćenje stanja (monitoring)** je plansko, sistematsko i kontinuirano praćenje stanja prirode, odnosno djelova biološke, geološke i geomorfološke i predione raznovrsnosti, kao dio cjelovitog sistema praćenja stanja segmenata životne sredine u prostoru i vremenu;

55) **prediona raznovrsnost** je strukturiranost prostora nastala u interakciji (međudejstvu) prirodnih i/ili stvorenih predionih elemenata određenih bioloških, klimatskih, geoloških, geomorfoloških, pedoloških, hidroloških, kulturno-istorijskih i socioloških obilježja;

56) **predio (pejsaž)** je lokalitet određenog vizuelnog doživljaja, čija su struktura i karakter rezultat interakcije (međudejstva) prirodnih i antropogenih elemenata;

57) **prirodna ravnoteža** je stanje uravnoteženih međusobnih odnosa živih bića i njihovih staništa;

58) **prirodni resursi** su djelovi prirode koje čovjek koristi u privredne svrhe i mogu biti neobnovljivi (mineralne sirovine) i obnovljivi (vode, gasovi, obnovljivo zemljište, biološka dobra);

59) **prioritetni tip staništa** je tip prirodnog staništa kojem prijeti nestanak u razmjerama njegovog prirodnog raspona, a koji se štiti u skladu sa pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima;

60) **prioritetna vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva koje su ugrožene i za čije očuvanje je odgovorna država, zbog veličine njihove rasprostranjenosti u prirodi, u skladu sa pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima;

61) **primjerak (jedinka)** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva, živa ili neživa, njihov dio ili derivat, kao i ostala roba za koju se, na osnovu pratećih dokumenata (pakovanje, oznake ili etikete) ili drugih okolnosti, može utvrditi da su djelovi ili derivati životinja ili biljaka;

62) **pećinski nakit** je nakit nastao taloženjem kalcijum-karbonata u speleološkim objektima (stalaktiti, stubovi, kadice, salivi, heliktiti i dr.);

63) **pećinski sediment** je riječni ili drugi materijal (pijesak, šljunak, glina, blokovi stijena) nataložen ili na drugi način odložen u speleološkim objektima;

64) **promet divljim vrstama** je unos, iznos, uvoz, izvoz, reeksport i unos sa mora divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, njihovih prepoznatljivih djelova ili derivata u Crnu Goru i iz Crne Gore;

65) **poluprirodni uslovi** su uslovi u ekosistemu ili predjelu na čiji je razvoj čovjek uticao u neznatnoj mjeri, a u kojima se odvijaju prirodni procesi i koji mogu opstati bez direktnog ljudskog djelovanja;

66) **prenošenje** je svaki vid fizičke promjene lokacije jedinke koje se vrši unutar teritorije Crne Gore;

67) **prihvatište za životinje** je prostor namijenjen privremenom boravku, odnosno liječenju bolesnih ili ranjenih životinja, odbačenih mladunaca koji sami još nijesu sposobni za preživljavanje u prirodi, kao i životinja koje su oduzete od pravnog ili fizičkog lica radi protivpravnog zadržavanja u zatočeništvu, nedozvoljene trgovine, izvoza, uvoza ili drugih zakonom određenih razloga;

68) **prirodno stanište** je lokalitet kopna ili mora, odnosno kopna i mora, koje se karakteriše po geografskim, abiotskim i biotskim osobinama, prirodno ili poluprirodno, a određuje se u skladu sa pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima;

69) **ranjiva (osjetljiva) vrsta** je vrsta divljih životinja, biljaka i gljiva koja nije ni krajnje ugrožena ni ugrožena, ali joj prijeti opasnost da u prirodnim uslovima iščezne u bliskoj budućnosti;

70) **re-eksport** je izvoz jedinki koje su prethodno unijete u Crnu Goru;

71) **reliktna vrsta** je vrsta divljih životinja, biljaka i gljiva koja je nekada imala široko rasprostranjenje, a čiji je današnji areal sveden na prostorno male djelove (ostatke) nekadašnjeg;

72) **režim zaštite** je skup mjera i uslova kojima se određuje način i stepen zaštite, korišćenja, uređenja i unaprjeđenja zaštićenog prirodnog dobra;

73) **rijetka vrsta** je vrsta divljih životinja, biljaka i gljiva sa malom populacijom, koje nijesu ugrožene ili ranjive, ali su pod rizikom i obuhvataju vrste koje se nalaze na ograničenim geografskim lokalitetima ili su u malom broju rasute na širem lokalitetu, kao i endemične vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju zbog specifične prirode njihovih staništa ili mogućeg uticaja njihovog iskorišćavanja na stanište i status očuvanosti;

74) **rizik u prirodi** je mogućnost da će neka aktivnost posredno ili neposredno prouzrokovati štetu prirodi;

75) **sanacija prirode** su mjere koje se preduzimaju za zaustavljanje oštećenja prirode, poboljšanja stanja i funkcionalnosti;

76) **status očuvanosti vrste** je skup uticaja koji djeluju na tu vrstu i koji bi mogli uticati na dugoročnu prirodnu distribuciju i brojnost populacije;

77) **status očuvanosti prirodnog staništa** je skup uticaja koji djeluju na prirodno stanište, odnosno njegove tipične vrste, a koji mogu uticati dugoročno na prirodno kretanje, strukturu i funkcije staništa i na dugoročni opstanak tipičnih vrsta;

78) **specijalni lokalitet očuvanja** je lokalitet od značaja za Crnu Goru na kome se primjenjuju potrebne mjere očuvanja, radi održavanja ili obnavljanja povoljnog statusa očuvanosti prirodnih staništa ili populacija vrsta;

79) **speleološki objekat** je podzemna šupljina u obliku kanala, hodnika i dvorana različitih dimenzija, nagiba i izgleda nastala prirodnim procesima prvenstveno u krečnjacima i dolomitima, ali i u drugim stijenama;

80) **speleološki katastar** je baza podataka o speleološkim objektima;

81) **stanište (biotop)** je geografski određen prostor u kome konkretna zajednica biljaka, životinja, gljiva i mikroorganizama (biocenoza) stupa u međusobni odnos sa abiotičkim faktorima (zemljište, klima, količina i kvalitet vode i dr.) formirajući funkcionalnu cjelinu;

82) **stanište vrste** je životna sredina koju karakterišu specifični abiotski i biotski faktori u kojima vrsta živi u bilo kojoj fazi biološkog ciklusa;

83) **stanišni tip** je lokalitet specifičnih geografskih, abiotičkih i biotičkih osobina određen na osnovu međunarodnih kriterijuma koji obuhvata sva staništa iste vrste;

84) **trgovina** je unošenje u Crnu Goru, prodaja i kupovina, uključujući i unošenje s mora i izvoz, odnosno re-eksport iz Crne Gore, kao i upotreba i prenos divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva;

85) **tranzit** je transport jedinki preko teritorije Crne Gore, koje se dopremaju poznatom primaocu van teritorije Crne Gore;

86) **tipična vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva čije prisustvo (ili odsustvo) je od značaja za ostatak biogenocenoze (ekosistema);

87) **ugrožena vrsta** je vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva kojoj prijeti opasnost da će iščeznuti u prirodnim uslovima u bliskoj budućnosti;

88) **uzgojeni primjerak** je primjerak za koji se preduzimaju mjere koje obezbjeđuju održavanje, obnavljanje i povećanje broja jedinki u prirodnim ili vještačkim uslovima;

89) **unos sa mora** je unošenje u Crnu Goru pojedinih divljih vrsta biljaka ili životinja, koje su uzete u morskom okruženju i unose se direktno iz morskog okruženja, koje nije pod jurisdikcijom ni jedne države, uključujući vazdušni prostor iznad mora, morsko dno i podmorje (podzemlje ispod mora);

90) **vrsta** je grupa prirodnih populacija u okviru kojih se jedinke međusobno slobodno ukrštaju i daju potomstvo, a reproduktivno su izolovane od drugih takvih vrsta;

91) **vlažna staništa** su područja močvarnih zemljišta, poplavnih šuma hidrogeoloških i hidroloških sistema krša i drugih voda, prirodne ili vještačke, stalne ili povremene, sa stajaćom ili tekućom vodom, slatkom ili slanom, uključujući područja morske vode čija dubina za vrijeme osjeke ne prelazi šest metara;

92) **zamka** je sredstvo u obliku čeljusti namijenjeno za zadržavanje ili hvatanje životinja kojim se sprječava njihovo slobodno kretanje;

93) **zahvat na prirodu** je svako privremeno ili trajno djelovanje čovjeka na prirodu koje može narušiti prirodnu ravnotežu, ako to djelovanje nije u cilju zaštite i očuvanja prirode;

94) **zaštićena vrsta** je divlja vrsta biljaka, životinja i gljiva koja uživa zaštitu u skladu sa zakonom, pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima;

95) **zaštitni pojas (zaštitna zona)** je prostor izvan granica zaštićenog prirodnog dobra, ekološki značajnog područja i/ili ekološkog koridora koji može biti određen prilikom ustanovljavanja tih područja, radi sprječavanja, odnosno ublažavanja spoljnih negativnih uticaja na ta područja;

96) **zaštita** obuhvata niz mjera koje su potrebne za održavanje ili obnavljanje prirodnih staništa i populacija vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva;

97) **geološki objekat** (minerali, kristali, stijene i dr.) je objekat na površii i ispod površine zemlje oblikovan dugotrajnim prirodnim procesima (geotektonski procesi, vulkanske, magmatske, hidrogeološke aktivnosti, rad lednika itd.);

98) **paleontološki objekat** je geološki objekat kod kojeg se u stijenskoj masi nalaze sačuvani ostaci živih bića koja su nekada naseljavala zemlju (fosili), kao i tragovi njihove životne aktivnosti;

99) **paleontološki dokument** (zapis) je svaki fosil pojedinačno ili u grupi, bez obzira da li se radi o dijelu ili ostatku kompletnih organizama ili njihove životne aktivnosti;

100) **rekultivacija** je proces vraćanja prirodnih dobara u prvobitno stanje;

101) **migratorna vrsta** je vrsta divljih životinja koja periodično prelazi granice jedne ili više država;

102) **karta staništa** je kartografski prikaz stanišnih tipova koji sadrži mjere i uslove zaštite prirode;

103) **areal** je prirodno područje rasprostranjenosti vrsta.

## Član 2

U članu 8 stav 1 poslije riječi „dobara“ briše se zarez i dodaju riječi: „u rudarstvu, energetici, saobraćaju, pomorstvu, vodoprivredi, poljoprivredi, šumarstvu, lovstvu, ribarstvu, turizmu i drugim djelatnostima od uticaja na prirodu“.

## Član 3

Član 9 mijenja se i glasi:

### „Mjere i uslovi zaštite prirode u planovima, osnovama, programima i projektima

#### Član 9

Planovi, osnove, programi i projekti moraju da sadrže mjere i uslove zaštite prirode utvrđene zakonom, i to:

- 1) pregled zaštićenih i registrovanih prirodnih dobara;
- 2) mjere za zaštitu i unaprijeđenje životne sredine;
- 3) mjere za očuvanje biološke, geološke i predione raznovrsnosti;

- 4) mjere zaštite i unaprjeđivanja zaštićenih i registrovanih prirodnih dobara;
- 5) mjere za održavanje i upravljanja u skladu sa ekološkim potrebama staništa unutar zaštićenih zona i van njih;
- 6) mjere za obnavljanje uništenih staništa;
- 7) mjere, metode i tehnička sredstva koja doprinose očuvanju povoljnog statusa vrsta;
- 8) mjere zaštite iz planova upravljanja zaštićenim prirodnim dobrima i ekološki značajnim lokalitetima;
- 9) smjernice za realizaciju projekata pejzažne arhitekture, odnosno uređenja terena.

Prije izrade planova, osnova, programa i projekata, nosilac pripremnih poslova na izradi i donošenju plana, osnova, programa i projekata, odnosno korisnik prirodnih resursa i dobara i zaštićenih prirodnih dobara dužan je da organu uprave nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: organ uprave) podnese zahtjev za izdavanje akta o uslovima zaštite prirode.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana sadrži:

- podatke o lokaciji i prostornom obuhvatu sa odgovarajućim kartografskim i grafičkim prilogima;
- kratak opis ciljeva zbog kojih se planovi, osnove, programi i projekti iz stava 1 ovog člana izrađuju, namjeravane aktivnosti na njegovoj realizaciji i očekivani rezultati;
- vremenski period potreban za realizaciju dokumenata iz člana 8 ovog zakona.

Ukoliko se realizacija dokumenata iz stava 1 ovog člana vrši u zaštićenom prirodnom dobru na moru organ uprave dostavlja zahtjev iz stava 3 ovog člana Institutu za biologiju mora (u daljem tekstu: Institut), radi pribavljanja mišljenja o uslovima zaštite prirode.

Na osnovu dostavljenog mišljenja iz stava 4 ovog člana organ uprave izdaje akt o uslovima zaštite prirode rješenjem.

Akt o uslovima zaštite prirode naročito sadrži:

- 1) podatke o prirodnim vrijednostima lokacije, vrstama biljaka, životinja i gljiva, objekata geonasljeđa i predjela u granicama prostornog obuhvata dokumenata iz člana 8 ovog zakona;
- 2) podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, uključujući prirodna dobra planirana za zaštitu, odnosno koja su u postupku stavljanja pod zaštitu, odnosno podatke o ekološki značajnim lokalitetima i tipovima staništa;
- 3) podatke o ustanovljenim režimima i mjerama zaštite i korišćenja prirodnih resursa i dobara;
- 4) uslove, odnosno zabrane i ograničenja pod kojima se radnje, aktivnosti i djelatnosti mogu realizovati;
- 5) biološke, tehničke i tehnološke mjere zaštite prirode koje treba primijeniti.

Ukoliko podnosilac zahtjeva u roku od dvije godine od dana dostavljanja akta ne otpočne radove i aktivnosti za koje je akt o uslovima zaštite prirode izdat, dužan je da podnese zahtjev za izdavanje novog akta o uslovima zaštite prirode“.

#### **Član 4**

U članu 11 stav 3 mijenja se i glasi:

„Ukoliko organ uprave utvrdi da radnje, aktivnosti i djelatnosti neće dovesti do oštećenja zaštićenog prirodnog dobra, izdaje odobrenje za realizaciju radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru“.

## **Član 5**

Poslije člana 11 dodaje se novi član koji glasi:

### **„Ublažavanje štetnih posljedica na prirodu**

#### **Član 11 a**

Pravno ili fizičko lice koje realizacijom radnji, aktivnosti i djelatnosti iz čl. 10 i 11 ovog zakona izazove štetne posljedice na prirodu in a zaštićenom prirodnom dobru ili radnje, aktivnosti i djelatnosti obavlja u prirodi ili koristi prirodne resurse bez utvrđenih uslova zaštite prirode ili suprotno datim uslovima zaštite prirode i zbog toga nastanu oštećenja prirode, korisnik zaštićenog prirodnog dobra, odnosno prirodnih resursa i dobara dužan je da izvrši sanaciju i/ili rekultivaciju u skladu sa ovim zakonom.

Sanacija odnosno rekultivacija oštećenog prirodnog dobra vrši se na osnovu sanacionog programa koji izrađuje organ uprave na osnovu zahtjeva lica iz stava 1 ovog člana.

Organ uprave izrađuje sanacioni program u skladu sa uslovima iz člana 9 ovog zakona i planovima upravljanja zaštićenim prirodnim dobrima.

Izrada i sprovođenje sanacionog programa iz stava 2 ovog člana vrši se o trošku pravnog i li fizičkog lica iz stava 1 ovog člana.

Ukoliko organ uprave procijeni da nije moguće izvršiti sanaciju, odnosno rekultivaciju na prirodu i na zaštićenom prirodnom dobru, pravno i fizičko lice iz stava 1 ovog člana dužno je da sprovede kompenzatorne mjere u skladu sa članom 14 ovog zakona.“

## **Član 6**

Član 12 mijenja se i glasi:

### **„Ocjena prihvatljivosti**

#### **Član 12**

Ukoliko se u postupku izdavanja uslova zaštite prirode iz člana 9 ovog zakona utvrdi da postoji vjerovatnoća da planovi, osnove, programi, projekti, radnje, aktivnosti i djelatnosti mogu imati značajan uticaj na očuvanje i cjelovitost ekološke mreže i ekološki značajnih lokaliteta, organ uprave obavještava nosioca pripremnih poslova na izradi i donošenju plana, odnosno korisnika prirodnih resursa i dobara i zaštićenih prirodnih dobara o obavezi sprovođenja postupka ocjene prihvatljivosti.

Za planove, osnove i programe za koje se, u skladu sa posebnim propisima, sprovodi postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu i za projekte, radnje, aktivnosti i djelatnosti za koje se, u skladu sa posebnim propisom, sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu. postupak ocjene prihvatljivosti sprovodi se u okviru tih postupaka.

Ocjena prihvatljivosti iz stava 2 ovog člana se sprovodi analizom i ocjenjivanjem pojedinih segmenata prirode koji se odnose na divlje vrste biljaka, životinja i gljiva i njihova staništa i dio su izvještaja o strateškoj procjeni, odnosno elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Ocjena prihvatljivosti iz stav 2 ovog člana obuhvata:

- opis područja ekološke mreže i/ili ekološki značajnog lokaliteta;

- uticaj planova, osnova, programa, projekata, radnji, aktivnosti i djelatnosti na očuvanje i cjelovitost ekološke mreže i/ili ekološki značajnih lokaliteta sa predlogom alternativnih rješenja;

- predlog mjera ublažavanja štetnih posljedica na očuvanje i cjelovitost područja ekološke mreže i ekoloških značajnih lokaliteta.

Postupak ocjene prihvatljivosti ne sprovodi se za planove, osnove, programe, projekte, radnje, aktivnosti i djelatnosti koji su neposredno povezani sa upravljanjem područjem ekološke mreže.

Ocjena prihvatljivosti iz stava 1 ovog člana sastoji se od:

- prethodne ocjene planova, osnova, programa, projekata, radnji, aktivnosti i djelatnosti i

- glavne ocjene planova, osnova, programa, projekata, radnji, aktivnosti i djelatnosti sa procjenom alternativnih rješenja“.

## **Član 7**

Poslije člana 12 dodaju se dva nova člana koji glase:

### **„Postupak prethodne ocjene prihvatljivosti**

#### **Član 12a**

Postupak prethodne ocjene prihvatljivosti pokreće se podnošenjem zahtjeva organu uprave za odlučivanje o potrebi sprovođenja glavne ocjene prihvatljivosti.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži:

- opis lokaliteta sa odgovarajućim kartografskim i grafičkim priložima;

- namjerno planiranih planova, osnova, programa, projekata, radnji, aktivnosti i djelatnosti;

- kratak opis ciljeva zbog kojih se planovi, osnove, programi, projekti, radnje, aktivnosti i djelatnosti sprovode, namjeravane aktivnosti na njihovoj realizaciji i očekivane rezultate;

- vremenski period potreban za realizaciju planova, osnova, programa, projekata, radnji, aktivnosti i djelatnosti;

- druge podatke neophodne za dobijanje odobrenja.

Organ uprave obavještava zainteresovane organe, organizacije i zainteresovanu javnost o podnijetom zahtjevu za odlučivanje o potrebi ocjene prihvatljivosti, u roku od pet dana od dana prijema urednog zahtjeva.

Zainteresovani organi, organizacije i zainteresovana javnost mogu, u roku od pet dana od dana prijema, odnosno objavljivanja obavještenja iz stava 3 ovog člana, dostaviti mišljenje nadležnom organu o podnijetom zahtjevu.

Organ uprave, u roku od pet dana od isteka roka iz stava 4 ovog člana, odlučuje o potrebi sprovođenja glavne ocjene prihvatljivosti.

### **Postupak glavne ocjene prihvatljivosti**

#### **Član 12 b**

Postupak glavne ocjene prihvatljivosti pokreće se podnošenjem zahtjeva za davanje saglasnosti na elaborat o ocjeni prihvatljivosti organu uprave.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke iz člana 12a stav 2 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, podnosi se elaborat o ocjeni prihvatljivosti (u daljem tekstu: elaborat).

Elaborat iz stava 3 ovog člana, može da izrađuje pravno lice koje ima najmanje dva zaposlena lica sa visokom stručnom spremom sa diplomom akademskog zvanja doktora, odnosno magistra nauka, iz oblasti bioloških nauka.

Nosilac pripremnih poslova na izradi i donošenju planova, osnova, programa i projekata odnosno korisnik prirodnih resursa i dobara i zaštićenih prirodnih dobara snosi troškove izrade elaborata.

Organ uprave obrazuje Komisiju za ocjenu elaborata (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija se obrazuje iz reda zaposlenih u organu uprave i drugih stručnih lica koji se bave zaštitom staništa i vrsta.

Članovi Komisije ne mogu biti lica koja su učestvovala u izradi elaborata ili su osnivači ili zaposleni kod nosioca pripremnih poslova na izradi i donošenju plana, programa ili projekta ili kod pravnog lica koje je izradilo elaborat.

Organ uprave, obavještava organe, organizacije i zainteresovanu javnost o načinu i rokovima uvida u elaborat, dostavljanju mišljenja, vremenu i mjestu održavanja javne rasprave, putem medija.

Javna rasprava iz stava 9 ovog člana može se održati najranije 10 dana od dana obavještanja organa, organizacija i zainteresovane javnosti.

Organ uprave, u roku od pet dana od dana održane javne rasprave dostavlja Komisiji elaborat sa primjedbama i mišljenjima koja su dostavljena tokom javne rasprave.

Komisija je dužna da izvještaj o ocjeni elaborata sa predlogom odluke dostavi organu uprave u roku od 30 dana od dana održane javne rasprave.

Bliži sadržaj zahtjeva za prethodnu i glavnu ocjenu prihvatljivosti i elaborata propisuje Ministarstvo“.

## **Član 8**

Član 13 mijenja se i glasi:

### **„Izdavanje saglasnosti**

#### **Član 13**

Na osnovu izvještaja Komisije iz člana 12b ovog zakona organ uprave odlučuje o davanju saglasnosti ili odbijanju davanja saglasnosti na elaborat.

U slučaju kada se utvrdi da planovi, osnove, programi, projekti, radnje, aktivnosti i djelatnosti mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže, organ uprave odbiće davanje saglasnosti.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, organ uprave izdaće saglasnost ako utvrdi da planovi, osnove, programi, projekti, radnje, aktivnosti i djelatnosti mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže, ukoliko:

- ne postoji drugo alternativno rješenje;
- je moguće preduzeti kompenzatorne mjere iz člana 14 ovog zakona, neophodne za očuvanje sveukupne cjelovitosti ekološke mreže;
- se radi o ekološki značajnim lokalitetima Evropske unije NATURA 2000 u kojima se nalazi najmanje jedan prioritetni tip staništa i/ili prioritetna vrsta, samo ako postoje imperativni razlozi preovladavajućeg javnog interesa koji se odnose na zaštitu zdravlja ljudi i sigurnosti, kao i na korisne efekte od primarne važnosti za životnu sredinu i druge imperativne razloge preovladavajućeg javnog interesa uz prethodno pribavljeno mišljenje Evropske komisije;

- se radi o drugim ekološki značajnim lokalitetima samo ako postoje drugi imperativni razlozi od javnog interesa, uključujući interese socijalne ili ekonomske prirode, koji su značajniji u odnosu na interes očuvanja ovih lokaliteta.

U slučajevima iz stava 3 ovog člana nosilac pripremni poslova na izradi i donošenju plana, programa i projekata, odnosno korisnik prirodnih resursa i dobara i zaštićenih prirodnih dobara, dužan je da podnese zahtjev za utvrđivanje preovladavajućeg javnog interesa i kompenzatornih mjera organu uprave.

Zahtjev iz stava 4 ovog člana sadrži:

- podatke o nosiocu pripremni poslova na izradi i donošenju plana, programa i projekata, odnosno korisniku prirodnih resursa i dobara i zaštićenih prirodnih dobara;
- opis lokaliteta na kojem se planira realizacija planova, osnova, programa, projekata, radnji, aktivnosti i djelatnosti sa odgovarajućim kartografskim i grafičkim priložima;
- akt o odbijanju saglasnosti na elaborat;
- razloge preovladavajućeg javnog interesa sa predlogom kompenzatornih mjera;
- druge podatke od značaja za utvrđivanje preovladavajućeg javnog interesa i kompenzatornih mjera.

Organ uprave obavještava organe, organizacije i zainteresovanu javnost o podnesenom zahtjevu, u roku od pet dana od dana prijema urednog zahtjeva.

Zainteresovani organi, organizacije i zainteresovana javnost mogu, u roku od pet dana od dana prijema, odnosno objavljivanja obavještenja iz stava 6 ovog člana, dostaviti mišljenje nadležnom organu o podnijetom zahtjevu.

Organ uprave, u roku od pet dana od dana isteka roka iz stava 7 ovog člana, ukoliko utvrdi postojanje preovladavajućeg javnog interesa, donosi akt o davanju saglasnosti na elaborat, uz prethodno pribavljeno mišljenje Evropske komisije.

Akt o davanju saglasnosti obavezno sadrži predlog kompenzatornih mjera.

Troškove postupka utvrđivanja preovladavajućeg javnog interesa i kompenzatornih mjera snosi podnosilac zahtjeva “.

## **Član 9**

Član 14 mijenja se i glasi:

### **„Kompenzatorne mjere**

#### **Član 14**

Nosilac pripremni poslova na izradi i donošenju plana, programa i projekata odnosno korisnik prirodnih resursa i dobara i zaštićenih prirodnih dobara, koji izazove štetne posljedice na prirodu, zaštićeno prirodno dobro, odnosno ekološku mrežu, dužan je da sprovede kompenzatorne mjere.

Kompenzatorne mjere određuju se zavisno od prouzrokovanih oštećenja prirode, zaštićenog prirodnog dobra, odnosno ekološke mreže, kao i od mogućnosti vraćanja u stanje koje u najvećoj mjeri odgovara prvobitnim karakteristikama područja, i to:

- uspostavljanjem novog lokaliteta koji ima iste ili slične osobine kao i oštećeni lokalitet;
- uspostavljanjem drugog lokaliteta značajnog za očuvanje biološke i predione raznovrsnosti i ekološke mreže;
- novčanom naknadom u vrijednosti prouzrokovano oštećenja lokaliteta u slučaju da nije moguće sprovesti kompenzatorne ili sanacione mjere.

Kompenzatorne mjere iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ uprave.

Pri određivanju kompenzatorne mjere prednost ima nadoknađivanje novim lokalitetom koji ima iste ili slične osobine kao i oštećeni lokalitet.

Za ekološki značajne lokalitete Evropske unije NATURA 2000 jedina kompenzatorna mjera je uspostavljanje novog lokaliteta.

Novčani iznos na ime kompenzatornih mjera uplaćuje se u budžet Crne Gore.

O kompenzatornim mjerama koje se odnose na ekološki značajni lokalitet Evropske unije NATURA 2000 obavještava se Evropska komisija.

Način utvrđivanja preovladavajućeg javnog interesa, način obavještavanja javnosti i utvrđivanja kompenzatornih mjera, kao i bliži sadržaj zahtjeva iz člana 13 ovog zakona propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada)."

## **Član 10**

Član 15 briše se.

## **Član 11**

U članu 17 stav 2, članu 35 stav 2, članu 56 st. 2 i 3, članu 59 stav 1, članu 60 st. 1, 2 i 5 riječi: "Pravno lice", u različitom padežu, zamjenjuju se riječima: "organ uprave", u odgovarajućem padežu".

## **Član 12**

U članu 27 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Prije izrade prostorno-planske dokumentacije pribavlja se mapa predjela koju izrađuje organ uprave, a prije izrade projektne dokumentacije pribavlja se analiza zelenila sa pejzažnom taksacijom“.

## **Član 13**

U članu 29 stav 1 mijenja se i glasi:

„U speleološkim objektima i njihovoj okolini zabranjeno je:

- 1) zagađivati vodotoke i izvore ispuštanjem i unošenjem otrovnih materija;
- 2) odlaganje uginulih životinja;
- 3) odlaganje čvrstog otpada;
- 4) uništavanje, oštećenje i odnošenje djelova pećinskog nakita, pećinskih sedimenata i fosilnih ostataka;
- 5) uništavanje i odnošenje primjeraka faune i flore i narušavanje njihovih stanišnih uslova;
- 6) izvođenje građevinskih radova koji mogu prouzrokovati značajne nepovoljne i trajne promjene geomorfoloških i hidroloških obilježja“.

U stavu 2 alineja 7 poslije riječi „koje“, dodaje se riječ „ne“.

U stavu 5 riječi: "stava 3" zamjenjuju se riječima: "stava 4".

## **Član 14**

Član 30 mijenja se i glasi:

### **„Ekološka mreža**

#### **Član 30**

Ekološku mrežu čine stanišni tipovi, ekološki značajni lokaliteti i zaštitni pojas po potrebi.

Djelovi ekološke mreže mogu biti povezani prirodnim ili vještačkim ekološkim koridorima.

Stanišni tipovi od interesa za Crnu Goru su:

- staništa kojima prijeti nestajanje u njihovom prirodnom rasponu;
- staništa koja imaju mali prirodni areal kao posljedica regresije ili ograničene oblasti rasprostranjenja;
- staništa koja predstavljaju glavne primjere tipičnih karakteristika bio-geografskih regiona (alpski i mediteranski).

Procjenu stanja i ugroženosti stanišnih tipova vrši organ uprave.

Godišnji izvještaj o stanju i ugroženosti stanišnih tipova izrađuje organ uprave.

Stanišni tipovi se dokumentuju kartom staništa, koju izrađuje organ uprave.

Zabranjeno je vršenje radnji, aktivnosti i obavljanje djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru u kojem se nalazi stanišni tip ili stanište zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja ili gljiva koje dovode do ugrožavanja prirodnih staništa i staništa divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, kao i uznemiravanje vrsta, u skladu sa ovim zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Izuzetno, radnje, aktivnosti i djelatnosti iz stava 7 ovog člana, mogu se vršiti i obavljati na osnovu dozvole organa uprave koja se izdaje na osnovu ocjene prihvatljivosti iz člana 12 ovog zakona.

Vrste stanišnih tipova, kriterijume za određivanje stanišnih tipova, spisak stanišnih tipova i ekološki značajnih lokaliteta iz člana 32 ovog zakona, mjere zaštite za očuvanje stanišnih tipova, način izrade karte staništa, kao i načina praćenja stanja i ugroženosti staništa i sadržaj godišnjeg izvještaja propisuje Ministarstvo”.

## **Član 15**

Poslije člana 31 dodaje se novi član koji glasi:

### **„Uspostavljanje ekološke mreže**

#### **Član 31a**

Organ uprave, u saradnji sa drugim stručnim i naučnim institucijama iz oblasti zaštite prirode, prikuplja podatke i priprema dokumentaciju za uspostavljanje ekološke mreže na teritoriji Crne Gore, u skladu sa kriterijumima utvrđenim zakonom, pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Ekološkom mrežom koja se nalazi na području zaštićenih prirodnih dobara, graniči se sa njim ili se nalaze neposredno uz njegovu granicu upravljaju upravljači zaštićenih prirodnih dobara.

Ekološkom mrežom koja se nalazi na šumskim lokalitetima ili su dio tih lokaliteta upravlja organ uprave nadležan za šume, a ekološkom mrežom koja se nalazi na području morskog dobra upravlja pravno lice nadležno za upravljanje morskim dobrom.

Na osnovu prikupljenih podataka i dokumentacije iz stava 1 ovog člana uspostavlja se ekološka mreža.

Ekološku mrežu i ekološke koridore utvrđuje Vlada.

Ekološkom mrežom koja se nalazi van područja iz st. 2 i 3 ovog člana upravlja pravno lice koje ispunjava uslove iz člana 62 ovog zakona koje odredi Vlada.

Na osnovu prikupljenih podataka i dokumentacije iz stava 1 ovog člana organ uprave vodi bazu podataka za ekološku mrežu sa prikazom granica područja uspostavljene ekološke mreže, kao dio informacionog sistema zaštite životne sredine.“

## **Član 16**

U članu 33 stav 3 i članu 34 u stavu 5 riječ „Ministarstva“ zamjenjuje se riječima: „organa uprave“.

## **Član 17**

U članu 44 stav 1 mijenja se i glasi:

„Divlje vrste biljaka, životinja i gljiva koje su ugrožene ili mogu postati ugrožene, rijetke i endemične vrste, kao i vrste koje imaju poseban značaj sa genetičkog, ekološkog, ekosistemskog, naučnog, zdravstvenog i ekonomskog aspekta štite se kao strogo zaštićene divlje vrste i zaštićene divlje vrste“.

U stavu 2 alineja 3 mijenja se i glasi:

„- usko rasprostranjena vrsta (endem i reliktna)“.

U stavu 3 alineja 3 mijenja se i glasi:

„indikatorska (ključna) i kišobran vrsta;“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Status očuvanosti vrsta smatra se povoljnim kada:

- je brojnost populacije vrste stabilna i dugoročno održiva;
- se prirodno stanište vrste ne smanjuje niti će se smanjiti u bliskoj budućnosti;
- postoji i ubuduće će postojati dovoljno veliko stanište za održavanje populacija na dugoročnoj osnovi“.

Stav 5 mijenja se i glasi:

„Mjere zaštite, način postupanja i područje rasprostranjenja za strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva i mjere zaštite njihovih staništa utvrđuje organ uprave“.

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 5 i 6.

## **Član 18**

U članu 45 stav 1 mijenja se i glasi:

„Listu strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva iz člana 44 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo, na osnovu procjene ugroženosti pojedinih vrsta i obaveza iz potvrđenih međunarodnih ugovora, kao i na osnovu nacionalnih i međunarodnih crvenih lista i/ili crvenih knjiga i/ili druge stručne dokumentacije, na predlog organa uprave i uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za šumarstvo“.

## **Član 19**

U članu 46 u stav 2 poslije alineje 4 dodaje se nova alineja koja glasi:

„- druge vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju zbog specifičnih karakteristika njihovog staništa“.

St. 3 i 4 mijenjaju se i glase:

„Crvenu listu iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ uprave prema stepenu ugroženosti, rasprostranjenosti, brojnosti populacije i drugim karakteristikama pojedinačnih vrsta divljih biljaka, životinja i gljiva.“

Na osnovu crvenih lista iz stava 3 ovog člana organ uprave izrađuje crvenu knjigu koja sadrži i mjere za poboljšanje stanja ugroženih vrsta“.

## **Član 20**

U članu 47 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako se pojedini zaštićeni geološki i paleontološki dokumenti (fosili, minerali, kristali, pećinski nakit i dr.) ne mogu zaštititi na nalazištu, daju se na čuvanje pravnom licu nadležnom za prikupljanje i čuvanje prirodnjačkog materijala, koje je dužno da osigura njihovu zaštitu i omogući njihovu upotrebu u obrazovne, naučne i kulturne svrhe”.

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

## **Član 21**

U članu 49 stav 1 poslije riječi „se” dodaju se riječi: „po značaju”.

## **Član 22**

U članu 54 poslije stava 1 dodaje se šest novih stavova koji glase:

„Režim zaštite I stepena - stroga zaštita sprovodi se na zaštićenom prirodnom dobru ili njegovom dijelu sa neznatno izmijenjenim osobinama staništa izuzetnog funkcionalno- ekološkog značaja, kojom se omogućavaju prirodni biološki procesi, očuvanje integriteta staništa i životnih zajednica, uključujući izuzetno vrijedna kulturna dobra.

U zonama sa režimom zaštite I stepena:

- zabranjuje se korišćenje prirodnih resursa i izgradnja objekata;
- ograničavaju se radovi i aktivnosti na naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa;
- dozvoljena je posjeta u obrazovne, rekreativne i opšte kulturne svrhe;
- sprovode se zaštitne, sanacione i druge neophodne mjere u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojave biljnih i životinjskih bolesti i prenamnožavanja štetočina.

U zonama sa režimom zaštite II stepena - aktivna zaštita se sprovodi na zaštićenom prirodnom dobru u kome su djelimično izmijenjene osobine prirodnih staništa ali ne do nivoa da ugrožavaju njihov funkcionalno-ekološki značaj, uključujući vrijedne predjele i objekte geonasljeđa.

U zonama sa režimom zaštite II stepena mogu se vršiti:

- intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unaprjeđenja zaštićenog prirodnog dobra;
- kontrolisano korišćenje prirodnih resursa u zaštićenom prirodnom dobru, bez posljedica po primarne vrijednosti njihovih prirodnih staništa, populacija, ekosistema, obilježja predjela i objekata geonasljeđa.

U zonama sa režimom zaštite III stepena –održivo korišćenje se sprovodi na zaštićenom prirodnom dobru ili njegovom dijelu sa djelimično izmijenjenim i/ili izmijenjenim osobinama staništa koja omogućavaju funkcionalno - ekološko povezivanje i integritet zaštićenog prirodnog dobra.

U zonama sa režimom zaštite III stepena mogu se vršiti:

- intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unaprjeđenja zaštićenog prirodnog dobra;
- razvoj naselja i prateće infrastrukture;
- radovi na uređenju objekata kulturno-istorijskog nasljeđa i tradicionalne gradnje;
- očuvanje tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva;
- selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa”.

### **Član 23**

U članu 55 stav 2 poslije riječi „Vlada“ riječi: „Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada)“ brišu se.

### **Član 24**

U članu 57 stav 2 alineja 2 poslije riječi „zaštite“ dodaju se riječi: „i precizno definisanim zonama“.

U alineji 6 poslije riječi „mjere“ dodaju se riječi: „i uslovi“.

### **Član 25**

Poslije člana 57 dodaje se novi član koji glasi:

#### **„Učešće javnosti**

### **Član 57a**

O predlogu akta o zaštiti predlagač akta obavještava javnost.

Predlagač akta obezbjeđuje javni uvid i organizuje javnu raspravu o predlogu akta o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra i o Studiji zaštite.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana objavljuje se u najmanje jednom štampanom mediju, koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore i sadrži podatke o vremenu i mjestu javnog uvida i javne rasprave.

Davanje akta o zaštiti i Studije zaštite na javni uvid traje najmanje 20 dana od dana objavljivanja obavještenja“.

### **Član 26**

U članu 58 stav 2, članu 63 alineja 6, članu 72 stav 1 i članu 107 riječi: “Pravno lice”, u različitom padežu, brišu se.

### **Član 27**

U članu 62 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Zaštićenim prirodnim dobrima koja se nalaze na području morskog dobra upravlja pravno lice nadležno za upravljanje morskim dobrom“.

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

### **Član 28**

U članu 66 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izveštaj iz stava 4 ovog člana naročito sadrži podatke o:

- 1) realizaciji mjera zaštite iz planova upravljanja zaštićenim prirodnim dobrima kao i mjera zaštite prirodnih tipova staništa;
- 2) posjetama zaštićenim prirodnim dobrima;
- 3) uzimanju primjeraka iz prirode i eksploataciji određenih populacija;
- 4) periodu i/ili metodi za uzimanje primjeraka iz prirode;
- 5) lovu i ribolovu i mjerama zaštite vrsta koje se love;
- 6) druge podatke od značaja za realizaciju plana upravljanja“.

### **Član 29**

Član 76 mijenja se i glasi:

## **„Dozvole za naučna i obrazovna istraživanja**

### **Član 76**

„Naučna i obrazovna istraživanja na zaštićenim prirodnim dobrima, mogu vršiti pravna ili fizička lica na osnovu dozvole organa uprave.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za šumarstvo, odnosno Instituta ukoliko se istraživanje vrši u zaštićenom prirodnom dobru na moru.

Dozvola iz stava 2 ovog člana, izdaje se naročito za:

1) istraživanja zaštite i očuvanja prioritetnih tipova prirodnih staništa ili prioritetnih vrsta odnosno ugroženih vrsta;

2) prekogranična istraživanja;

3) istraživanja i radove koji su potrebni kao osnova za zaštitu, upravljanje i korišćenje populacija svih vrsta kojima prijeti istrebljenje;

4) istraživanja posebno ugroženih vrsta, uzimajući u obzir njihovu geografsku rasprostranjenost;

5) istraživanja ekološki značajnih lokaliteta koja su posebno važna za migratorne vrste na njihovim migratornim putevima, kao i za zimska hranilišta i gnijezdišta;

6) procjenu populacija migratornih vrsta prema rezultatima obilježavanja;

7) procjene uticaja metoda uzimanja divljih ptica na njihovu populaciju;

8) razvoj ili usavršavanje ekoloških metoda za sprječavanje oštećenja koja izazivaju ptice;

9) utvrđivanje uloga određenih vrsta kao indikatora zagađenja i

10) proučavanje nepovoljnog uticaja hemijskog zagađenja na populacije vrsta ptica.

Dozvola iz stava 2 ovog člana izdaje se na period od tri godine.

Pravno ili fizičko lice koje je obavilo istraživanja iz stava 1 ovog člana dužno je da organu uprave dostavi podatke o rezultatima istraživanja, u roku od tri mjeseca od dana dobijanja rezultata istraživanja.

Pokretna zaštićena prirodna dobra i njihovi djelovi, radi naučnih istraživanja, mogu se iznositi iz Crne Gore na osnovu dozvole organa uprave.

Pokretna zaštićena prirodna dobra i njihovi djelovi iz stava 6 ovog člana moraju se vratiti u Crnu Goru, najkasnije tri mjeseca nakon završetka istraživanja.

Ukoliko se prilikom istraživanja iz stava 7 ovog člana utvrdi postojanje nove vrste za nauku, nosilac dozvole je dužan da holotip vrati pravnom licu nadležnom za poslove prikupljanja i čuvanja prirodnjačkog materijala.“

### **Član 30**

U članu 77 stav 5 mijenja se i glasi:

„Monitoring vrši organ uprave, uz mogućnost angažovanja pravnih lica koja ispunjavaju uslove u pogledu kadra i opreme“.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Na osnovu podataka prikupljenih sprovođenjem programa iz stava 3 ovog člana, organ uprave sačinjava informaciju o stanju prirode i predlaže mjere za očuvanje, održavanje ili ponovno uspostavljanje povoljnog statusa vrsta i površina staništa za sve vrste koje su bile predmet monitoringa i dostavlja Ministarstvu“.

U stavu 8 riječi: „iz stava 6“ zamjenjuju se riječima: „sa utvrđenim mjerama iz stava 7“.

### **Član 31**

U članu 80 stav 4 riječi: "i prethodno pribavljeno mišljenje Pravnog lica" brišu se.

### **Član 32**

Član 81 mijenja se i glasi:

#### **„Zaštita nezaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva**

##### **Član 81**

Nezaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva čine:

- primjerci samoniklih biljaka, gljiva i slobodnoživećih životinja i njihovi uzgojni primjerci;

- njihovi razvojni oblici (jaja, sjemenke, plodovi, micelije i dr.);

- njihovi djelovi i derivati;

- od njih dobijeni lako prepoznatljivi proizvodi.

Zabranjeno je branje, sakupljanje i korišćenje nezaštićenih biljaka i gljiva, odnosno hvatanje i ubijanje nezaštićenih životinjskih vrsta u mjeri u kojoj se može ugroziti brojnost populacije.

Radnje iz stava 2 ovog člana mogu se obavljati samo na osnovu dozvole organa uprave, ukoliko nije zakonom drugačije određeno.

Uvoz, izvoz i tranzit nezaštićenih biljnih, životinjskih i vrsta gljiva može se vršiti samo uz dozvolu organa uprave, a u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Pri prometu i tranzitu žive životinje moraju se prevoziti i čuvati na način kojim se obezbjeđuje sigurnost životinja od povređivanja, oštećenja zdravlja ili nehumanog postupanja.

Tranzit divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva preko teritorije Crne Gore vrši se na osnovu dozvole o izvozu, odnosno uvozu izdate od nadležnog organa zemlje izvoza, odnosno zemlje uvoza.

Bliži način i uslove sakupljanja, korišćenja i prometa, kao i listu nezaštićenih divljih vrsta životinja, biljaka i gljiva koje se koriste u komercijalne svrhe utvrđuje Ministarstvo, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za šumarstvo “.

### **Član 33**

Član 82 mijenja se i glasi:

#### **„Zabrane**

##### **Član 82**

Zabranjeno je strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste životinja:

1) hvatati, držati, posjedovati, odnosno ubijati, uznemiravati, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije;

2) uzgajati i stavljati u promet, pribavljati na drugi način i preparirati;

3) oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, gnijezda ili legla, kao i područja njihovog razmnožavanja ili odmaranja;

4) uništavati ili uzimati jaja iz prirode;

5) držati ukoliko je njihov lov i hvatanje zabranjen;

6) kupovati, prodavati, transportovati zbog prodaje, držati zbog prodaje i nuditi na prodaju žive ili mrtve primjerke i bilo koji njihov prepoznatljivi dio ili derivat;

7) koristiti na način ili putem metoda koji se koriste za sveobuhvatno ili neselektivno hvatanje ili ubijanje ili koje izazivaju lokalno nestajanje vrsta.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pojedine strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste životinja mogu se izvoziti i uvoziti u naučne svrhe i radi izlaganja, uz dozvolu organa uprave.

Zabranjeno je strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste biljaka i gljiva:

- namjerno brati, sakupljati, posjedovati, sjeći, iskorjenjivati, uništavati u njihovom prirodnom okruženju u prirodi;
- kupovati, prodavati ili razmjenjivati i nuditi na prodaju ili razmjenu primjeraka takvih vrsta uzetih iz prirode.

Zabrane iz stava 3 ovog člana odnose se na sve faze biološkog ciklusa biljaka i gljiva.

Samonikle biljke i gljive, divlje životinje, kao i podzemne životinje koje nijesu zaštićene, a nalaze se u zaštićenom prirodnom dobru, uživaju zaštitu u skladu sa aktom o proglašenju.

Izuzetno, radnje iz st. 1 i 3 ovog člana mogu se vršiti na osnovu dozvole organa uprave, u slučajevima:

- zaštite zdravlja ljudi, sigurnosti i vazdušne sigurnosti;
- zaštite biljaka, životinja i gljiva;
- sprječavanja ozbiljnih šteta na usjevima, stoci, šumama, ribnjacima, vodi i dr;
- istraživanja i obrazovanja, ponovnog naseljavanja (repopulacije), ponovnog unošenja i nužnog razmnožavanja.

Dozvola iz stava 6 ovog člana sadrži mjere i uslove koje se odnose na:

- divlje vrste biljaka, životinja i gljiva za koje je potrebno pribaviti dozvolu;
- načine i metode koji su odobreni za hvatanje ili ubijanje;
- uslove rizika i vremenske i prostorne okolnosti pod kojima se mogu odobriti takve radnje.

Organ uprave vodi evidenciju o izdatim dozvolama iz stava 6 ovog člana, koja sadrži:

- vrste životinja na kojima su vršene radnje i aktivnosti;
- sredstva, opremu ili metode dozvoljene za hvatanje ili ubijanje životinjskih vrsta i svrhu njihovog korišćenja;
- mjere nadzora koje su sprovedene.

Organ uprave može dozvoliti na selektivnoj osnovi ograničeno uzimanje, držanje i korišćenje pojedinih strogo zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva u malom broju”.

#### **Član 34**

U članu 84 stav 2 riječi: ”i uz prethodno pribavljeno mišljenje Pravnog lica” brišu se.

#### **Član 35**

Član 86 mijenja se glasi:

#### **„Mjere zaštite ptica i slijepih miševa**

#### **Član 86**

Zabranjeno je ubijanje ili hvatanje, kao i premještanje gnijezda zaštićenih ptica, naročito selica, uništavanje njihovih gnijezda i jaja ili uklanjanje gnijezda čak i ako su prazna, njihovo uznemiravanje, naročito u vrijeme othranjivanja ptica i tokom razmnožavanja, držanje ptica koje je zabranjeno loviti, kao i vršenje drugih radnji suprotno zakonu.

Stubovi i tehničke komponente srednjenaponskih i visokonaponskih vodova moraju se graditi na način da se ptice i slijepi miševi zaštite od strujnog udara i mehaničkog povređivanja.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na gornje vodove željeznica.

Pri izgradnji visokih objekata (vjetrogeneratora, stubova, tornjeva, mostova i dr.) u blizini ekološki značajnih lokaliteta primjenjuju se tehničko-tehnološke mjere koje se odnose na osvjetljavanje objekata, kako bi se izbjegli negativni uticaji tih objekata na ekološke lokalitete.

Radi očuvanja i zaštite zaštićenih ptica vrši se praćenje brojnosti i stanja populacije divljih ptica u skladu sa međunarodnim obavezama.

Praćenje brojnosti i stanja populacije divljih ptica iz stava 5 ovog člana vrši organ uprave.

Na osnovu praćenja brojnosti i stanja populacija divljih ptica određuju se kategorije divljih ptica, i to:

- vrste kojima prijeti istrebljenje;
- vrste koje su osjetljive na konkretne promjene u njihovom staništu;
- vrste koje se smatraju rijetkim zbog male populacije ili ograničene lokalne rasprostranjenosti;
- druge vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju zbog posebne prirode njihovog staništa.

Na osnovu rezultata praćenja organ uprave utvrđuje mjere zaštite migratornih vrsta divljih ptica u pogledu njihovog uzgajanja, mijenjanja perja i mjesta za ishranu tokom zime i usputnih stanica na njihovim migratornim putevima, zaštiti močvara, a naročito močvara od međunarodnog značaja, sprečavanje zagađivanja ili propadanje staništa ili bilo kakvo uznemiravanje koje utiče na ptice.

Način praćenja brojnosti i stanja populacije iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo“.

## **Član 36**

Član 87 mijenja se glasi:

### **„Unošenje stranih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva**

#### **Član 87**

Zabranjeno je unošenje stranih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva i njihovih uzgojenih primjeraka (u daljem tekstu: alohtonih vrsta) u ekosisteme u kojima prirodno nijesu nastanjene.

Izuzetno, od stava 1 ovog člana, unošenje alohtonih vrsta biljaka, životinja i gljiva, ako je naučno i stručno dokazano i prihvatljivo u pogledu zaštite prirode, može se vršiti na osnovu dozvole organa uprave i ako je u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Dozvolu iz stava 2 ovog člana organ uprave izdaje na osnovu:

- procjene rizika na prirodu;
- dokaza o adekvatnom smještaju vrste;
- izjave da se jedinka neće koristiti u komercijalne svrhe.

Prije izdavanja dozvole pribavlja se saglasnost organa uprave nadležnog za poslove veterinarstva i organa uprave nadležnog za fitosanitarne poslove.

Procjenu rizika na prirodu iz stava 3 alineja 1 ovog člana izrađuje Komisija za procjenu rizika, koju obrazuje organ uprave odnosno Institut ukoliko se radi o morskim vrstama.

Komisija za procjenu rizika iz stava 5 ovog člana se obrazuje iz reda zaposlenih u organu uprave i drugih stručnih lica.

Rješenjem o obrazovanju komisije za procjenu rizika određuje se broj, sastav i način rada Komisije.

Komisija za procjenu rizika, odnosno Institut, sačinjava izvještaj o procjeni rizika na prirodu i dostavlja ga organu uprave radi izdavanja dozvole.

Troškove izrade procjene rizika snosi pravno ili fizičko lice koje je podnijelo zahtjev za izdavanje dozvole.

Zahtjev iz stava 9 ovog člana sadrži:

- podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv, sjedište, matični broj, odnosno ime, adresu i JMBG);

- lokalitet na kome se planira unošenje alohtonih vrsta;

- narodni i stručni naziv vrste koja se unosi u ekosistem;

- vremenski period realizacije radnji;

- druge podatke od značaja za dobijanje dozvole.

Ukoliko se radi o re-eksportu iz bilo koje zemlje, podnosilac zahtjeva iz stava 9 ovog člana dužan je da dostavi i dozvolu za izvoz, potvrdu o re-eksportu ili sertifikat o porijeklu izdat u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima od strane nadležnog organa zemlje izvoza ili re-eksporta.

Način izrade procjene rizika iz stava 3 ovog člana i člana 89 stava 2 ovog zakona propisuje Ministarstvo”.

### **Član 37**

U članu 89 stav 1 poslije riječi „gljiva“ dodaju se riječi: „i njihovih uzgojnih primjeraka”.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Dozvolu iz stava 1 ovog člana izdaje organ uprave, na osnovu prethodno izrađene procjene rizika“.

### **Član 38**

Član 90 mijenja se i glasi:

#### **”Držanje strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta životinja**

### **Član 90**

Pojedini primjerci strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta životinja mogu se držati u zatočeništvu, uzgajati i stavljati u promet, odnosno prodavati i kupovati samo uz dozvolu organa uprave, pod uslovom da se radi o primjercima:

1) koji su uvezeni u Crnu Goru u skladu sa zakonom i imaju vlasnika;

2) iz člana 82 stav 9 ovog zakona;

3) odgajenim u za to registrovanim farmama, plantažama, centrima za razmnožavanje;

4) za koje vlasnik ima dokaz o zakonitom sticanju, odnosno porijeklu primjeraka.

Pod dokazom o zakonitom sticanju, odnosno porijeklu iz stava 1 ovog člana smatra se potvrda, uvjerenje, sertifikat, uvozna ili izvozna dozvola, i/ili mišljenje stručne ili naučne organizacije o porijeklu vrsta.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva koji sadrži:

- podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv, sjedište, matični broj, odnosno ime, adresu i JMBG);
- lokalitet na kome se planira unošenje vrste;
- narodni i stručni naziv vrste koje se drže u zatočeništvu;
- način držanja vrsta u zatočeništvu;
- druge podatke od značaja za dobijanje dozvole.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, organ uprave može dozvoliti držanje u zatočeništvu, uzgajanje i promet strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta životinja, ako se radi o zaplijenjenim ili oduzetim primjercima i ako to nije u suprotnosti sa zakonima i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Primjerci strogo zaštićenih divljih vrsta životinja iz st. 1 i 4 ovoga člana moraju biti obilježeni na način propisan članom 94 ovog zakona.

Lice koje nađe uginuli, odnosno bolesni ili povrijeđeni primjerak strogo zaštićene i zaštićene divlje životinje dužno je odmah o tome obavijestiti organ uprave.

Organ uprave može licu iz stava 6 ovog člana, ako posjeduje odgovarajuće znanje i uslove, dozvoliti držanje bolesne ili povrijeđene životinje u zatočeništvu radi liječenja i oporavka”.

### **Član 39**

Poslije člana 90 dodaje se novi član koji glasi:

#### **„Prenošenje živih primjeraka divljih vrsta životinja**

##### **Član 90a**

Prenošenje živih primjeraka divljih vrsta životinja unutar teritorije Crne Gore može se vršiti samo na osnovu dozvole organa uprave.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva koji naročito sadrži:

- podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv, sjedište, matični broj, odnosno ime, adresu i JMBG);
- dokaz o porijeklu primjeraka;
- podatke o sredstvima za prenošenje i mjestu na koje će se vršiti prenos i čuvanje jedinki;
- podatke o svrsi prenošenja jedinki;
- vremenski period u kome se prenošenje vrši;
- druge podatke od značaja za dobijanje dozvole.

Dozvola iz stava 1 ovog člana ne izdaje se u slučaju prenošenja žive životinje radi veterinarskog tretmana”.

### **Član 40**

U članu 91 stav 1 mijenja se i glasi:

”Promet pojedinih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, njihovih djelova i derivata koje su zaštićene na osnovu ovog zakona i međunarodnih propisa, može se vršiti na osnovu dozvole organa uprave po prethodno pribavljenom mišljenju Instituta, ukoliko se vrši unos divljih vrsta sa mora, u skladu sa zakonom, potvrđenim međunarodnim ugovorima i pravilima međunarodnog prava.”

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Dozvola iz stava 1 ovoga člana izdaje se na osnovu zahtjeva koji naročito sadrži:

- podatke o podnosiocu zahtjeva (naziv, sjedište, matični broj, odnosno ime, adresu i JMBG);
- svrhu prometa;
- vremenski period realizacije radnji;
- druge podatke od značaja za dobijanje dozvole”.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana prilaže se sljedeća dokumentacija:

- dokaz da je pravo raspolaganja jedinkom divlje vrste biljke, životinje i gljive stečeno u skladu sa zakonom ili se radi o uzgojenom primjerku;
- dokaz da su životinje obilježene na propisani način;
- dozvola o izvozu nadležnog organa zemlje izvoza, u slučaju uvoza.

Stav 7 mijenja se i glasi:

“Bliže uslove za promet i način postupanja sa životinjama prilikom transporta, vrste za koje se izdaje dozvola iz stava 1 ovog člana, obrasci dozvola, sadržaj i način podnošenja obavještenja o uvozu, način zbrinjavanja oduzetih vrsta, način obilježavanja životinja ili pošiljki sa gljivama ili biljkama, sadržinu i način vođenja registra izdatih dozvola propisuje Ministarstvo”.

Dosadašnji st. 2, 3, 4, 5, 6 i 7 postaju st. 3, 4, 5, 6, 7 i 8.

## **Član 41**

U članu 92 stav 2 tačka na kraju teksta briše se i dodaju riječi: “i potvrđenim međunarodnim ugovorima”.

U stavu 3 tačka na kraju teksta briše se i dodaju riječi: “i da ovjerenu kopiju dozvole dostavi organu uprave”.

## **Član 42**

Član 94 mijenja se i glasi:

### **„Držanje i obilježavanje divlje vrste životinje**

#### **Član 94**

Zabranjeno je držanje divlje vrste životinje u zatočeništvu u neprikladnim uslovima i bez odgovarajuće brige.

Fizička ili pravna lica koja postanu vlasnici divlje vrste životinja, s namjerom njihovog držanja u zatočeništvu, dužna su o tome da obavijeste organ uprave, u roku od 30 dana od dana sticanja vlasništva nad tim životinjama.

Životinje iz stava 2 ovoga člana moraju se obilježiti.

Troškove obilježavanja divljih vrsta životinja snosi fizičko ili pravno lice iz stava 2 ovog člana.

Obilježavanje divljih vrsta životinja u zavisnosti od vrste vrši se nožnim prstenovima i mikročipovima.

Obilježavanje divljih vrsta životinja nožnim prstenovima vrši organ uprave.

Obilježavanje divljih vrsta životinja mikročipovima vrše veterinarske ambulante koje ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje veterinarstvo.

Veterinarska ambulanta je dužna da, u roku od 15 dana od dana obilježavanja životinje, u pisanoj formi, obavijesti organ uprave o izvršenom obilježavanju.

Organ uprave vodi evidenciju o obilježenim životinjama.

Primjerci životinja obilježeni izvan Crne Gore smatraće se obilježenim u skladu sa ovim zakonom ako su obilježeni u skladu sa međunarodnim standardima obilježavanja.

Bliže uslove držanja, uzgoja, način obilježavanja i evidencije životinja iz stava 2 ovog člana, kao i način obilježavanja strogo zaštićenih divljih vrsta životinja iz člana 90 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo”.

#### **Član 43**

U članu 95 stav 2 tačka na kraju teksta briše se i dodaju riječi: „na način i pod uslovima propisanim članom 90 ovog zakona”.

#### **Član 44**

Poslije člana 95 dodaju se dva nova člana koja glase:

#### **„Držanje u zatočeništvu**

##### **Član 95a**

Primjerci divljih vrsta životinja koji se drže u zatočeništvu suprotno uslovima iz člana 94 ovog zakona privremeno ili trajno se zbrinjavaju kod ovlašćenog pravnog lica iz člana 93 ovog zakona.

Međusobna prava i obaveze u pogledu zbrinjavanja vrsta iz stava 1 ovog člana, uređuju se ugovorom koji se zaključuje između organa uprave i pravnog lica iz stava 1 ovog člana ”.

#### **Obavješćavanje**

##### **Član 95b**

Nosilac dozvole, potvrde ili drugog akta dužan je da, bez odlaganja, obavijesti organ uprave o svim promjenama i novim okolnostima koje utiču ili mogu uticati na validnost dozvole, a posebno ako se radi o:

- neispunjavanju uslova na osnovu kojih je dozvola, potvrda ili drugi akt izdat;
- uginuću primjerka životinjske i/ili biljne vrste;
- uništenju primjerka životinjske i/ili biljne vrste;
- bijegu primjerka životinjske vrste;
- drugim okolnostima zbog kojih se sadržaj dozvole, potvrde ili drugog akta razlikuje od stvarnog stanja“.

#### **Član 45**

U članu 97 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Listu divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva za koje je zabranjen promet u komercijalne svrhe utvrđuje Ministarstvo“.

#### **Član 46**

U članu 99 poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Nosilac dozvole dužan je da, u roku od šest mjeseci od završetka istraživanja, vrati geološki i paleontološki objekat u Crnu Goru i, najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka istraživanja, dostavi izvještaj o obavljenom istraživanju sa podacima o stanju nalazišta, mogućoj ugroženosti nalazišta i o potrebnim dodatnim istraživanjima i dodatnim mjerama zaštite.

Izvještaj se dostavlja Ministarstvu, organu uprave i pravnom licu nadležnom za poslove prikupljanja i čuvanja prirodnjačkog materijala“.

## **Član 47**

Čl. 104, 105 i 106 brišu se.

## **Član 48**

U članu 114 stav 2 briše se.

U stavu 4 riječi: "u okviru nadležnosti Ministarstva" brišu se.

## **Član 49**

U članu 116 stav 1 poslije alineje 2 dodaje se nova alineja koja glasi:

„- naredi izradu sanacionog programa, odnosno naredi izvršenje sanacije i/ili rekultivacije na zaštićenom prirodnom dobru;“

## **Član 50**

Član 119 mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom od 2.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) organu uprave ne podnese zahtjev za izdavanje akta o uslovima zaštite prirode (član 9 stav 2);

2) vrši radnje, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru bez odobrenja organa uprave (član 11 stav 1);

3) ne sprovode kompenzatorne mjere u skladu sa članom 14 ovog zakona;

4) ne izvrši sanaciju i/ili rekultivaciju u skladu sa ovim zakonom, a realizacijom radnji, aktivnosti i djelatnosti iz čl. 10 i 11 ovog zakona izazove štetne posljedice na prirodu, zaštićenom prirodnom dobru ili radnje, aktivnosti i djelatnosti obavlja u prirodi ili koristi prirodne resurse bez utvrđenih uslova zaštite prirode ili suprotno datim uslovima zaštite prirode i zbog toga nastanu oštećenja prirode (član 11a stav 1);

5) vrši radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se ugrožava hidrološka pojava ili opstanak i očuvanje biološke raznovrsnosti u vlažnim i vodenim staništima (član 20 stav 1);

6) u speleološkim objektima i njihovoj okolini obavlja radnje iz člana 29 stav 1 ovog zakona;

7) vrši radnje i aktivnosti iz člana 29 stav 2 ovog zakona bez prethodno pribavljene dozvole organa uprave (član 29 stav 3);

8) vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru u kojem se nalazi stanišni tip ili stanište zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva koje dovode do ugrožavanja prirodnih staništa i staništa divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, kao i uznemirava vrste bez dozvole organa uprave (član 30 st. 7 i 8);

9) vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti koje mogu dovesti do uništenja ili znatne štete na ekološki značajnom lokalitetu bez dozvole organa uprave (član 33 st. 2 i 3);

10) u strogom i posebnom rezervatu prirode vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti (branje i uništavanje biljaka, uznemiravanje, hvatanje i ubijanje životinja, uvođenje novih bioloških vrsta, melioracijski radov, razni oblici privrednog i drugog korišćenja i sl.) koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen zaštićenim prirodnim dobrom (član 38 stav 4);

11) u nacionalnom parku vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti kojima se ugrožava izvornost prirode (član 39 stav 2);

12) u regionalnom parku i parku prirode vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti kojima se ugrožavaju njihova obilježja, vrijednosti i uloga (član 40 stav 2);

13) vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti koje ugrožavaju obilježja, vrijednosti i ulogu na spomeniku prirode i u njegovoj neposrednoj okolini koja čini sastavni dio zaštićenog prirodnog dobra (član 41 stav 3);

14) na zaštićenom staništu vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti kojima se ugrožavaju njegove vrijednosti (član 42 stav 2);

15) u predjelu izuzetnih odlika vrši radnje, aktivnosti i obavlja djelatnosti koje narušavaju njegova obilježja zbog kojih je proglašen (član 43 stav 2);

16) sakuplja i uništava zaštićene fosile, minerale, kristale i pećinski nakit i oštećuje njihova nalazišta (član 47 stav 3);

17) koristi zaštićena prirodna dobra suprotno članu 67 ovog zakona;

18) ne dostavi ponudu za prodaju nepokretnosti Vladi, odnosno jedinici lokalne samouprave, na način propisan ovim zakonom (član 69 stav 1);

19) proda nekretninu drugom licu pod povoljnijim uslovima od uslova pod kojima ih je ponudio Vladi, odnosno jedinici lokalne samouprave (član 69 stav 2);

20) vrši naučna i obrazovna istraživanja na zaštićenom prirodnom dobru bez dozvole organa uprave (član 76 stav 1);

21) nakon obavljenih istraživanja iz člana 76 stav 1 ovog zakona ne dostavi organu uprave podatke o rezultatima istraživanja u roku od tri mjeseca od dana dobijanja rezultata istraživanja (član 76 stav 5);

22) pokretna zaštićena prirodna dobra i njihove djelove, radi naučnih istraživanja, iznese iz Crne Gore bez dozvole organa uprave (član 76 stav 6);

23) pokretna zaštićena prirodna dobra i njihove djelove ne vrati u Crnu Goru najkasnije tri mjeseca nakon završetka istraživanja (član 76 stav 7);

24) vrši branje, sakupljanje i korišćenje zaštićenih divljih vrsta životinja, biljaka i gljiva u mjeri u kojoj vrsta postaje ugrožena bez dozvole organa uprave (član 80 stav 4);

25) vrši branje, sakupljanje i korišćenje nezaštićenih biljaka i gljiva, odnosno hvatanje i ubijanje nezaštićenih životinjskih vrsta u mjeri u kojoj se može ugroziti brojnost populacije bez dozvole organa uprave (član 81 st. 2 i 3);

26) vrši tranzit divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva preko teritorije Crne Gore bez dozvole o izvozu, odnosno uvozu izdate od nadležnog organa zemlje izvoza, odnosno zemlje uvoza (član 81 stav 6);

27) izvozi i uvozi u naučne svrhe i radi izlaganja pojedine strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste životinja bez dozvole organa uprave (član 82 stav 2);

28) obavlja radnje iz člana 82 st. 1 i 3 ovog zakona bez dozvole organa uprave (član 82 stav 6);

29) upotrebljava zabranjena sredstva za hvatanje i ubijanje divljih vrsta životinja bez dozvole organa uprave (član 83 st. 1 i 3);

30) koristi zaštićene divlje vrste životinja, biljaka i gljiva iz člana 84 stav 1 ovog zakona bez dozvole organa uprave (član 84 stav 2);

31) ne sprovodi mjere zaštite i način održavanja prelaza iz člana 85 stav 3 ovog zakona na propisan način (član 85 stav 4);

32) ne gradi stubove i tehničke komponente srednjenaponskih i visokonaponskih vodova na način da se ptice i slijepi miševi zaštite od strujnog udara i mehaničkog povređivanja (član 86 stav 2);

33) unosi alohtone vrste u ekosisteme u kojima prirodno nijesu nastanjene bez dozvole organa uprave i ako nije u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima (član 87 st. 1 i 2);

34) ponovno unosi autohtone divlje vrste biljaka, životinja i gljiva i njihove uzgojne primjerke u ekosisteme na teritoriji Crne Gore bez dozvole organa uprave (član 89 stav 1);

35) drži u zatočeništvu, uzgaja i stavlja u promet, odnosno prodaje i kupuje pojedine primjerke strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta životinja bez dozvole organa uprave (član 90 stav 1);

36) prenosi žive primjerke divljih vrsta životinja unutar teritorije Crne Gore bez dozvole organa uprave (član 90a stav 1);

37) vrši promet pojedinih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, njihovih djelova i derivata koje su zaštićene na osnovu ovog zakona i međunarodnih propisa bez dozvole organa uprave (član 91 stav 1);

38) ne obavijesti organ uprave u roku od 30 dana od dana sticanja vlasništva nad divljom vrstom životinje koju namjerava da drži u zatočeništvu (član 94 stav 2);

39) ne obezbijedi obilježavanje životinja iz člana 94 stav 2 ovog zakona (član 94 stav 3);

40) bez odlaganja ne obavijesti organ uprave o svim promjenama i novim okolnostima koje utiču ili mogu uticati na validnost dozvole (član 95b stav 1);

41) uzima iz prirode zaštićene geološke i paleontološke objekte koji su proglašeni zaštićenim prirodnim dobrima ili se nalaze na objektu geonasleđa, zaštićenom nalazištu ili ležištu mineralnih sirovina i iste izvozi bez dozvole organa uprave (član 99 st.1,2 i 3 );

42) u roku od šest mjeseci od završetka istraživanja ne vrati geološki i paleontološki objekat u Crnu Goru i najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka istraživanja ne dostavi izveštaj o obavljenom istraživanju sa podacima o stanju nalazišta, mogućoj ugroženosti nalazišta i o potrebnim dodatnim istraživanjima i dodatnim mjerama zaštite (član 99 stav 4).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1, osim tač. 31 i 32 ovog člana, kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 12.000 eura."

## **Član 51**

U članu 120 stav 3 mijenja se i glasi:

"Ekološki značajni lokaliteti Evropske unije NATURA 2000 utvrdiće se najkasnije do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji".

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Član 13 stav 3 alineja 3 i stav 8 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji”.

## **Član 52**

Član 125 briše se.

## **Član 53**

Poslije člana 126 dodaje se novi član koji glasi:

#### **„Član 126a**

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona“

#### **Član 54**

Poslije člana 127 dodaje se novi član koji glasi:

#### **„Član 127a**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 181 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje („Službeni list CG”, broj 40/11) i Odluka o osnivanju Zavoda za zaštitu prirode Crne Gore („Službeni list CG”, broj 15/09)“.

#### **Član 55**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj 27-5/12-1/6

EPA 56 XXV

Podgorica, 23.decembar 2013. godine

**Skupština Crne Gore 25. saziva**

Predsjednik,

**Ranko Krivokapić, s.r.**